

III

(Atti preparatorji)

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

IL-533 SESSJONI PLENARJA TAL-KESE, 14.3.2018–15.3.2018

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regjuni — Nindirizzaw il-kontenut illegali online. Lejn aktar responsabbiltà fir-rigward tal-pjattaformi online

(COM(2017) 555 final)

(2018/C 237/03)

Relatur: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Konsultazzjoni	Il-Kummissjoni Ewropea, 17.11.2017
Baži legali	Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	9.3.2018
Adottata fis-sessjoni plenarja	14.3.2018
Sessjoni plenarja Nru	533
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	180/4/5

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1 Il-kontenut illegali online huwa problema kumplessa u orizzontali li għandha tiġi indirizzata minn diversi perspettivi, kemm fir-rigward tal-valutazzjoni tar-riperkussjonijiet tagħha kif ukoll l-armonizzazzjoni tagħha fil-qafas legali tal-Istati Membri.

Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) jenfasizza l-importanza li jiġi stabbilit qafas regolatorju xieraq u bbilanċjat għall-pjattaformi fis-suq uniku diġitali. Dan jista' jgħin tiġi stabbilita klima ta' fiduċja kemm għan-negozji kif ukoll għall-konsumaturi ġenerali, sabiex ikunu jistgħu jużaw il-pjattaformi b'kunfidenza. Għandhom jiġu adottati approċċi ta' politika regolamentarji u ta' awtoregolamentazzjoni li jkunu flessibbli, sostenibbli u jindirizzaw l-isfidi b'mod dirett, b'mod partikolari fil-każ tal-proċeduri ta' skoperta, riċerka, notifika u rtirar ta' kontenut illegali lill-pjattaformi.

1.2 Il-KESE jqis neċessarju li meta jiġu adottati l-kriterji u l-miżuri għandha tinzamm koerenza ma' dak li kien previst f'dan ir-rigward fl-opinjoniġiet preċedenti tiegħu. Il-punt tat-tluq għandu jkun li dak li huwa illegali fid-dinja reali għandu jkun hekk ukoll fid-dinja virtwali (online). Il-KESE jenfasizza l-importanza tan-newtralità teknoloġika u tal-koerenza bejn ir-regoli applikati online kif ukoll offline f'sitwazzjonijiet ekwivalenti safejn hu meħtieġ u possibbli.

1.3 Huwa essenzjali li jintlaħaq l-aqwa bilanċ bejn il-limitazzjonijiet previsti bil-kontenut illegali u l-garanzija tad-drittijiet fundamentali, kif ukoll fir-rigward tad-daqs u l-attività differenti tal-pjattaformi online.

Il-KESE jappella lill-Kummissjoni tadotta l-miżuri xierqa kontra l-preżenza dejjem tikber ta' messaġġi vjolenti u/jew diskriminatorji fuq il-pjattaformi online, waqt li jenfasizza l-importanza li jiġu protetti l-persuni vulnerabbli u t-tfal kif ukoll li tiġi miġġielda kwalunkwe forma ta' razzizmu, sessizmu, incitament ghat-terrorizmu u fastidju, anke fil-qasam diġitali.

1.4 B'mod partikolari, għandha titqies l-effiċjenza tal-azzjonijiet li għandhom jitwettqu b'rabta ma' dawk il-pjattaformi online li jkunu bbażati barra mit-territorju tal-Unjoni Ewropea.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni għandha tirrevedi u telenka, sa fejn ikun possibbli, il-kontenut illegali espost, halli jkun jista' jiġi inkorporat ieħor li ma kienx imsemmi b'mod esplicitu fil-Komunikazzjoni.

Fi kwalunkwe każ, l-applikazzjoni tal-prinċipji ta' gwida għall-proċeduri għall-identifikazzjoni, l-investigazzjoni, in-notifika u l-irtirar għandha tiġi promossa fil-każijiet li ġejjin:

(a) sabiex jiġu protetti d-drittijiet rikonoxxuti fil-konvenzjonijiet internazzjonali, bħal dawk bil-ghan li jipproteġu:

— t-tfal mill-kontenut diġitali li jista' jmur kontra d-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tat-Tfal;

— il-persuni b'diżabbiltà mill-kontenut diġitali li jista' jmur kontra d-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà;

(b) sabiex tiġi żgurata n-nondiskriminazzjoni abbażi tal-ġeneru b'rabta mal-kontenut diġitali u, l-iżjed, il-kontenut li jirrigwarda l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa fl-aċċess għal beni jew servizzi u l-użu tagħhom, u għall-iżgurar tal-ugwaljanza bejn is-sessi u d-dinjità tal-bniedem fir-reklamar;

(c) sabiex jiġi żgurat li l-kontenut diġitali jikkonforma mad-dispożizzjonijiet tal-Aġenda Diġitali għat-tishih tas-sigurtà u d-drittijiet tal-konsumaturi fis-soċjetà diġitali.

Il-kontenut tal-Komunikazzjoni għandu jirrifletti l-importanza li jista' jkollu l-kontenut illegali fuq is-suq uniku, sabiex ikunu jistgħu jittieħdu l-miżuri ta' prevenzjoni meħtieġa għall-preservazzjoni tat-thaddim tiegħu skont il-prinċipji li jsejjuh.

1.5 Ċertament, l-inizjattiva tal-Kummissjoni Ewropea, hekk kif ipprezentat din il-Komunikazzjoni li b'mod generali tindirizza b'mod xieraq il-preżenza ta' kontenut illegali fil-pjattaformi online, titqies li hija utli hafna. Għal dan il-ghan, għandha tiġi kkunsidrata l-possibbiltà li jiġi rivedut il-kontenut tad-Direttiva dwar il-Kummerċ Elettroniku, id-Direttiva dwar il-Prattici Kummerċjali Żleali u d-Direttiva dwar reklamar qarrieqi u komparattiv, abbażi fost affarijiet ohra ta' regoli li huma tajbin għall-futur, teknologikament newtrali u vitali għall-iżvilupp tal-pjattaformi Ewropej, sabiex ma tinholoqx incertezza għall-partecipanti ekonomici jew jiġi limitat l-aċċess għas-servizzi diġitali.

2. Sfond

2.1 Il-pjattaformi online huma tip ta' fornituri ta' servizzi tas-soċjetà tal-informazzjoni li jaġixxu ta' intermedjarji f'ċerta ekosistema diġitali. Dawn kopru firxa wiesgħa ta' atturi involuti f'għadd kbir ta' attivitajiet ekonomici, bħall-kummerċ elettroniku, il-mezzi ta' komunikazzjoni, il-magni tat-tiftix, l-ekonomija kollaborattiva, attivitajiet minghajr profitt, id-distribuzzjoni ta' kontenut kulturali jew in-netwerks soċjali. Mhuma soġġetti għall-ebda definizzjoni ċara u preċiża. Il-ħolqien tagħhom huwa diffiċli minhabba li min-natura tagħhom jevolvu kontinwament. Attwalment qegħdin jaqdu rwol importanti fis-suq intern li ser jizdied fil-futur.

2.2 Il-Kummissjoni diġà indirizzat is-sugġett tal-pjattaformi online b'rabta mas-suq uniku diġitali⁽¹⁾, filwaqt li tirrikonoxxi li l-aktar sfida importanti li qiegħda tiffaccja llum l-UE biex tiggarrantixxi l-kompetittività futura tagħha fid-dinja hija li tippromwovi b'mod effiċjenti l-innovazzjoni f'dawn is-setturi ekonomici, filwaqt li fl-istess hin tipproteġi b'mod adegwat l-interessi legittimi tal-konsumaturi u l-utenti. Għal dan il-ghan hija pprevediet ir-revizjoni tad-Direttivi dwar it-telekomunikazzjonijiet, il-privatezza u l-komunikazzjonijiet elettronici fir-rigward tal-pożizzjoni tas-servizzi ta' komunikazzjoni online OTT.

⁽¹⁾ COM(2016) 288 final tal-25 ta' Mejju 2016 — Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regjuni — Il-Pjattaformi Online u s-Suq Uniku Diġitali — Opportunitajiet u Sfidi għall-Ewropa.

2.3 Il-KESE ddikjara l-pożizzjoni tiegħu dwar din il-Komunikazzjoni ⁽²⁾, fejn enfasizza li hafna pjattaformi online huma elementi importanti tal-ekonomija kollaborattiva, u afferma mill-ġdid il-konkluzjonijiet tiegħu dwar l-ekonomija kollaborattiva, b'mod partikolari dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi, il-haddiema u l-persuni li jahdmu għal rashom. Huwa sahaq ukoll dwar il-htieġa li jiġi indirizzat ir-riskju ta' frammentazzjoni regolatorja, u għaldaqstant jidhirlu li jenhtieġ li jiġi adottat approċċ koerenti fl-UE.

2.4 Issa l-Kummissjoni, permezz ta' din il-Komunikazzjoni, qiegħda tindirizza l-hekk imsejha "*għlieda kontra l-kontenut illegali online*", biex tippromwovi aktar responsabbiltà fir-rigward tal-pjattaformi online, billi tiġbor serje ta' prinċipji u linji gwida biex il-pjattaformi online ikunu jistgħu jintensifikaw il-għlieda tagħhom kontra l-kontenut illegali online b'kooperazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali, l-Istati Membri u partijiet ikkonċernati oħrajn.

2.4.1 L-għan huwa li tiġi intensifikata l-applikazzjoni ta' Prattiki tajbin fil-prevenzjoni, is-sejbien, l-irtirar jew it-tnehhija tal-access għal kontenut illegali, bil-għan li:

- (a) tiġi żgurata t-tnehhija effettiva tiegħu;
- (b) jiġu promossi t-trasparenza u l-harsien tad-drittijiet fundamentali online;
- (c) jiġu ċċarati r-responsabbiltajiet tal-pjattaformi meta jiehdu miżuri effettivi biex isibu jew jirtiraw kontenut illegali jew biex inehhu l-access għalih (l-hekk imsejha azzjonijiet "*tas-Samaritan it-Tajjeb*").

2.4.2 Il-qafas legali tal-UE huwa kompost minn regoli obbligatorji u mhux obbligatorji, b'mod partikolari d-Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku ⁽³⁾ li tarmonizza l-kundizzjonijiet skont liema l-pjattaformi online jistgħu jibbenefikaw mis-suq uniku diġitali għall-eżenzjoni ta' responsabbiltà għal kontenut illegali li jistgħu jkunu qegħdin jospitaw.

2.4.3 Attwalment fl-UE m'hemmx approċċ armonizzat u koerenti għat-tnehhija ta' kontenut illegali, inkwantu dak li jitqies bhala illegali huwa stabbilit minn leġislazzjoni speċifika fil-livell tal-UE, kif ukoll mil-liġijiet nazzjonali. Fi kwalunkwe każ, approċċ aktar armonizzat jippermetti li l-għlieda kontra l-kontenut illegali tkun aktar effikaċi u sservi għall-iżvilupp tas-suq diġitali.

2.4.4 Il-Komunikazzjoni teżamina l-kriterji li għandhom jiġu stabbiliti, fir-rigward tal-imġiba li għandha tiġi segwita mill-pjattaformi online, l-awtoritajiet kompetenti u l-utenti sabiex jinstab kontenut illegali b'mod rapidu u effiċjenti. Għal dan il-għan tikkunsidra li għandha żżid b'mod sistematiku l-kooperazzjoni tagħha mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri u li dawn għandhom jiżguraw li l-korpi ġudizzjarji jistgħu jirreaġixxu b'mod effikaċi kontra l-kontenut illegali online, kif ukoll billi tissahħah il-kooperazzjoni transkonfinali.

2.4.4.1 Tikkunsidra wkoll li, sabiex l-irtirar tal-kontenut illegali online jkun jista' jsir b'mod aktar rapidu u affidabbli, għandhom jiġu stabbiliti mekkaniżmi li permezz tagħhom ikunu jistgħu jaġixxu "*informaturi affidabbli*". Dawn huma entitajiet speċjalizzati fl-identifikazzjoni tal-kontenut illegali jew strutturi speċifiċi għas-sejbien u l-identifikazzjoni ta' dak il-kontenut online. Il-Kummissjoni ser teżamina l-possibbiltà li tagħti, fuq livell tal-UE, xi kriterji komuni applikabbli għall-informaturi affidabbli.

2.4.4.2 Fir-rigward tal-komunikazzjonijiet mal-utenti, jitqies li l-pjattaformi online għandhom jistabbilixxu mekkaniżmu li huwa faċilment accessibbli u li jista' jiġi mmaniġġjat b'faċilità li tippermetti lill-utenti tagħhom jinnotifikaw kontenut miżmum għand dawk li jqisu illegali.

2.4.4.3 Sabiex jiġi żgurat livell għoli ta' kwalità fil-komunikazzjonijiet, hija tal-fehma li għandhom jiġu stabbiliti mekkaniżmi effikaċi li jiffaċilitaw il-preżentazzjoni tal-komunikazzjoni b'bizżejjed preċiżjoni u motivazzjoni.

2.4.5 Ir-rilevanza tal-istabbiliment ta' miżuri proattivi fil-pjattaformi online għandha tiġi evalwata skont l-eżenzjoni tar-responsabbiltà, kif ukoll l-użu tat-teknoloġija għas-sejbien u l-identifikazzjoni tal-kontenut illegali.

2.4.6 L-irtirar ta' kontenut illegali huwa aspekt ieħor eżaminat fil-Komunikazzjoni li timmira li jiġu stabbiliti garanziji sodi li jillimitaw ir-riskju ta' rtirar ta' kontenut mhux illegali. Il-Kummissjoni għandha l-għan li tikseb l-hekk imsejha "*prontezza*" fl-irtirar tal-kontenut u n-notifika ta' reati lill-forzi tas-sigurtà. Dan minbarra l-promozzjoni tat-trasparenza tal-politika tal-kontenut fil-pjattaformi u l-proċeduri ta' "*notifika u azzjoni*".

⁽²⁾ ĠU C 75, 10.3.2017, p. 119.

⁽³⁾ Id-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2000 dwar il-kummerċ elettroniku (ĠU L 178, 17.7.2000, p. 1).

2.4.7 Fir-rigward tal-istabbiliment ta' garanziji kontra l-irtirar abbużiv u l-użu arbitrarju tas-sistema, il-Kummissjoni għandha teżamina l-oppożizzjoni għal komunikazzjoni u l-miżuri kontra n-notifiki u l-kontronotifiki ta' *mala fede*.

2.4.8 Il-fatt li jiġi evitat li jidher mill-ġdid kontenut illegali ġie indirizzat billi ġiet eżaminata l-possibbiltà li jiddaħhlu miżuri li jiskoraġġixxu lill-utenti milli jippubblikaw b'mod ripetut kontenut illegali tal-istess tip bil-għan li jintemm it-tixrid tiegħu, filwaqt li jiġi promoss użu u żvilupp aħjar ta' teknoloġiji mmirati biex jipprevjenu li jidher mill-ġdid kontenut illegali online, pereżempju permezz ta' filtri awtomatiċi kontra r-ripetizzjoni tal-pubblikazzjoni online.

2.4.9 B'mod definittiv, il-Komunikazzjoni sservi bhala gwida iżda ma tiddilx il-qafas legali applikabbli u lanqas ma fiha regoli li għandhom jiġu applikati b'mod obbligatorju. L-għan tagħha huwa, fl-ewwel lok, li sservi bhala gwida għall-pjattaformi online dwar l-aħjar mod kif jerfghu r-responsabbiltajiet tagħhom fir-rigward tal-ġlieda kontra l-kontenut illegali li jistgħu jkunu qegħdin iżommu għandhom. Timmira wkoll li xxerred Prattiki tajbin fil-proċessi mehuda kontra d-diversi tipi ta' kontenut illegali u li tippromwovi kooperazzjoni aktar mill-qrib bejn il-pjattaformi u l-awtoritajiet kompetenti.

3. Kummenti ġenerali

3.1 Il-KESE jqis din il-Komunikazzjoni u jstieden lill-Kummissjoni tfassal programmi u tadotta miżuri effettivi li jippermettu li jkun hemm qafas legali konsistenti u stabbli sabiex il-kontenut illegali jitneħħa b'mod effiċjenti. Barra minn hekk, minhabba l-impatt li l-pjattaformi diġitali attwalment għandhom fil-hajja ta' kuljum u kif ukoll ir-riskji li jakkumpanjaw l-użu mifruq tagħhom u l-impatt fuq is-suq uniku diġitali, il-Kumitat iqis il-Komunikazzjoni f'waqtha, li l-iskop tagħha hu li tiġi evitata l-frammentazzjoni bejn il-leġislazzjonijiet nazzjonali u jitneħħew l-ostakoli tekniċi, legali u fiskali biex l-intrapriżi, iċ-ċittadini u l-konsumaturi jkunu jistgħu jibbenefikaw bis-shiħ mill-ghodod u s-servizzi diġitali.

Il-KESE jenfasizza l-htieġa li l-pjattaformi online jiġġieldu kontra l-kontenut illegali u l-prattiki kummerċjali żleali (pereżempju l-bejgħ mill-ġdid ta' biljetti tad-divertiment bi prezzijiet esaġerati), permezz ta' miżuri regolatorji kkomplementati b'miżuri awtoregulatorji effikaċi (pereżempju, permezz ta' termini ċari hafna ta' użu u mekkaniżmi xierqa sabiex jiġu identifikati r-reati reċidivi, jew permezz tat-twaqqif ta' timijiet speċjalizzati li jimmoderaw il-kontenut u jittraċċaw il-kontenut illegali) jew billi jiġu adottati miżuri ibridi.

3.2 Il-KESE jqis li għandhom jiġu analizzati u elenkati l-kazijiet ta' kontenut illegali, biex ma jkunux limitati biss għal dawk imsemmija fil-Komunikazzjoni (inċitament għat-terroriżmu, diskors ksenofobiku li jincita pubblikament il-mibegħda u l-vjolenza, materjal ta' abbuż sesswali tat-tfal). F'dan ir-rigward jistgħu jiġu inklużi kazijiet ohra, bħal dawk relatati mad-defamazzjoni li tkun malizzjuża b'mod ċar, it-tqassim ta' materjal li jkisser id-dinjità tal-bniedem jew il-kontenut sessist li jikkontribwixxi għall-vjolenza bbażata fuq il-ġeneru, mingħajr l-intenzjoni li tiġi stabbilita lista eżawrjenti ta' kazijiet bħal dawn u bil-għan li jiġi stabbilit sett ta' kriterji biex dawn jiġu elenkati.

Għalhekk, għandha tithegġeġ l-applikazzjoni tal-prinċipji ta' gwida għall-proċeduri tad-detezzjoni, l-investigazzjoni, in-notifika u l-irtirar fil-kazijiet li ġejjin:

(a) sabiex jiġu protetti d-drittijiet rikonoxxuti fil-konvenzjonijiet internazzjonali, bħal dawk bil-għan li jipproteġu:

— t-tfal mill-kontenut diġitali li jista' jmur kontra d-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tat-Tfal;

— il-persuni b'diżabbiltà mill-kontenut diġitali li jista' jmur kontra d-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà;

(b) sabiex tiġi żgurata n-nondiskriminazzjoni abbażi tal-ġeneru b'rabta mal-kontenut diġitali u, l-iżjed, il-kontenut li jirrigwarda l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa fl-aċċess għal beni jew servizzi u l-użu tagħhom, u għall-iżgurar tal-ugwaljanza bejn is-sessi u d-dinjità tal-bniedem fir-reklamar;

(c) sabiex jiġi żgurat li l-kontenut diġitali jikkonforma mad-dispożizzjonijiet tal-Aġenda Diġitali għat-tishih tas-sigurtà u d-drittijiet tal-konsumaturi fis-soċjetà diġitali.

3.3 Il-KESE huwa favur li jissahhu l-miżuri għall-ġlieda kontra l-kontenut illegali online, b'mod partikolari, sabiex jiġu protetti l-minorenni, jitneħħa l-kontenut relatat mad-diskors ta' mibegħda u dak marbut mal-inċitament tad-terroriżmu. Għalhekk jitlob li jitqies il-bżonn li jiġu evitati l-fastidju u l-vjolenza kontra l-persuni vulnerabbli.

3.4 Dan minkejja li l-kuncett ta' kontenut illegali f'kontesti diġitali jvarja mill-perspettiva legali f'kull Stat Membru, kif ukoll skont kull persuna minn perspettiva etika. B'hekk, jistgħu jingħataw eżempji li mhumix daqstant evidenti daqs dawk imsemmija, fejn jekk kontenut jitqisx bħala illegali jew le jiddependi mill-interpretazzjoni u r-riżoluzzjoni ta' dawk il-kunflitti fejn ikun hemm kollizzjoni bejn id-drittijiet fundamentali, bħal-libertà tal-espressjoni, u drittijiet rikonoxxuti oħrajn, u dawn id-drittijiet iridu jkunu bbilancjati kemm jista' jkun biex jiġu pprevenuti kollizzjonijiet bħal dawn. Madankollu, għandha tiġi enfasizzata l-importanza li tittiehed azzjoni kontra t-tixrid tal-aħbarijiet foloz, u l-KESE huwa tal-fehma li l-pjattaformi online għandhom jipprovdu lill-utenti bl-ghodod biex jirrapportaw l-aħbarijiet foloz b'tali mod li utenti oħra jkunu jistgħu jiġu infurmati bil-fatt li giet iddubitata l-veraċità tal-kontenut. Barra minn hekk, il-pjattaformi online jistgħu jiżviluppaw shubijiet ma' sinjalaturi fdati, jiġifieri siti tal-iċċekkjar tal-fatti ċċertifikati sabiex isahhu l-fiducja tal-utenti tagħhom fil-validità tal-kontenut online.

3.5 Għal skopijiet illustrattivi, huwa rrakkomandat li jiġu elenkati l-każijiet ta' kontenut illegali b'tali mod li, kemm jista' jkun, ikunu jistgħu jikkontribwixxu għal fehim komuni fost l-Istati Membri differenti u b'hekk tiġi ffaċilitata l-prijoritizzazzjoni u l-evalwazzjoni tagħhom. F'dan ir-rigward, hawn taht huma proposti, fost affarijiet oħra, dawk li huma relatati mal-punti li ġejjin:

- sigurtà nazzjonali (terroriżmu, korruzzjoni, traffikar ta' droga, traffikar ta' armi, evażjoni tat-taxxa u hasil tal-flus);
- protezzjoni tal-minorenni (pornografija, vjolenza, eċċ.);
- traffikar ta' bnedmin, prostituzzjoni u vjolenza sessista, inkluża l-pubblicità sessista;
- protezzjoni tad-dinjità tal-bniedem (incitar tal-mibegħda u tad-diskriminazzjoni abbażi ta' razza, ġeneru u ideoloġija, fir-rigward tal-orjentazzjoni sesswali);
- sigurtà ekonomika (frodi u qerq, piraterija u ffalsifikar, eċċ.);
- sigurtà tal-informazzjoni (intrużività diġitali kriminali, provvista għal finijiet kummerċjali, ċirkonvenzjoni kompetittiva, manipolazzjoni tal-informazzjoni, eċċ.);
- protezzjoni tal-intimità (fastidju elettroniku, filtrazzjoni u użu ta' data personali, intervent f'komunikazzjonijiet personali, intervent fil-geolokalizzazzjoni personali, eċċ.);
- protezzjoni tar-reputazzjoni (difamazzjoni, pubblicità komparattiva illeġittima, eċċ.);
- proprjetà intellettuali.

3.5.1 Huwa meqjus ukoll li jenhtieg li ssir approssimazzjoni kuncettwali ta' "kontenut illegali" u "kontenut perikoluż" li tevita interpretazzjonijiet ippreġudikati ta' dawk il-kuncetti.

3.6 Minhabba l-konsegwenzi potenzjali tagħha, għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-koncentrazzjoni tal-poter ekonomiku ta' xi pjattaformi diġitali kif ukoll lill-manifattura, l-ipproċessar u d-distribuzzjoni ta' kontenut purament informattiv, li jidher biss legali, jiġifieri kontenut li jipprova jaħbi elementi illegali jew saħansitra perikolużi.

Dan għandu jiġi estiż ukoll għal kull ma huwa relatat mal-megadati u l-benefiċċji li l-pjattaformi online jiksbu mill-isfruttar ta' din id-data.

3.7 Barra minn hekk, minhabba n-natura globali tal-problema inkwistjoni, għandha tiġi nnotata l-possibbiltà li jiġu analizzati u previsti inizjattivi ta' kooperazzjoni u reċiproċità f'dan il-qasam b'mod ottimali u effiċjenti, filwaqt li jitqiesu prinċipji bħal dawk tal-informazzjoni, l-għażla, it-trasferiment progressiv, is-sigurtà, l-integrità tad-data, l-aċċess u l-eżekuzzjoni.

4. Kummenti speċifiċi

4.1 B'rabta mal-kuntest generali, huwa xieraq li ssir riflessjoni dwar revizzjoni tad-Direttiva dwar il-Kummerċ Elettroniku, adottata fl-2000, kif ukoll dwar il-Prattiki Żleali, adottata fl-2005, u ta' Pubblicità, adottata fl-2006. B'mod partikolari, għandhom jitqiesu elementi relatati mal-mudelli ekonomiċi ġodda li qegħdin jitfaċċaw, kif ukoll sitwazzjonijiet oħra fejn ma teżisti l-ebda relazzjoni kummerċjali konvenzjonali; fi kwalunkwe każ, l-iskema ta' responsabbiltà tal-kontenut fil-pjattaformi għandha tissaħħah b'mod armonizzat fl-UE kollha u jitneħħew il-lakuni fil-konformità tagħha. Dan kollu bil-ghan li tissaħħah is-sigurtà legali u tiżdied il-fiducja tal-intrapriżi u tal-konsumaturi.

4.1.1 Fi kwalunkwe każ, għandhom jiġu inklużi miżuri kontra siti web li jkunu jiksru d-dispożizzjonijiet tagħha, billi tiġi offruta l-possibbiltà li jitwaqqaf l-aċċess għal paġni web fuq l-internet, bl-użu ta' proċeduri trasparenti li joffru garanziji adegwati, bil-għan li jiggarrantixxu li r-restrizzjoni tkun limitata għal dak li huwa meħtieġ u proporzjonat u li l-utenti jkunu informati dwar ir-raġuni għar-restrizzjoni. Dawn il-garanziji jinkludu wkoll il-possibbiltà ta' rimedju quddiem il-qrati.

4.1.2 Fir-rigward tas-sejbien u n-notifika ta' kontenut illegali, il-Komunikazzjoni tistabbilixxi li għandu jiġi evalwat jekk il-qrati nazzjonali u l-awtoritajiet nazzjonali jistgħux jadottaw miżuri protettivi u mezzi oħrajn biex jirtiraw jew iwaqqfu l-aċċess għal kontenut illegali. Dan għandu jkun akkumpanjat minn miżuri fformulati fit-termini proposti mill-KESE għall-miżuri previsti fir-Regolament dwar kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet tal-konsumaturi⁽⁴⁾.

4.2 Bl-istess mod, għandhom jiġu stabbiliti mekkaniżmi li jwasslu għall-identifikazzjoni tal-persuni responsabbli kif ukoll il-proċeduri ta' reazzjoni li jwasslu għar-revoka tal-awtorizzazzjonijiet minn qabel jew wara, u daww il-miżuri li għandhom jiġu adottati f'kull każ, filwaqt li jitqiesu l-isfond u l-informazzjoni disponibbli.

4.3 Jistgħu wkoll jiġu ddetaljati l-aspetti relatati mal-awtorizzazzjoni tal-kontenut b'rabta mal-komunikazzjonijiet preċedenti. Pereżempju, jistgħu jitfasslu listi ta' pjattaformi online b'kontenut illegali kif ukoll daww li qegħdin jiżviluppaw l-aħjar prattiki, li huma rikonoxxuti uffiċjalment u li jikkontribwixxu biex itejbu r-reputazzjoni tan-netwerk u l-fiducia fih.

L-innovazzjoni tiffavorixxi l-investimenti fir-riċerka, l-iżvilupp u t-titjib tal-hiliet tal-haddiema u hija importanti hafna biex jiġu ġġenerati ideat u innovazzjonijiet ġodda. L-innovazzjoni teknoloġika għandha tintuża għall-proċeduri ta' detezzjoni, identifikazzjoni, tnehhija u prevenzjoni fir-rigward ta' kontenut illegali, bħall-ipproċessar ta' informazzjoni u l-intelliġenża diġitali, l-użu ta' detezzjoni awtomatika u teknoloġiji ta' filtrazzjoni; fl-aħhar mill-aħhar, madankollu għandu jiġi żgurat li d-deċiżjoni individwali ta' persuna u l-azzjoni li tittiehed jsiru b'tali mod li jiggarrantixxu d-drittijiet fundamentali u l-valuri demokratiċi.

Waqt li jafferma mill-ġdid li jeħtieġ jinstab bilanċ bejn ir-rispett tad-drittijiet fundamentali u r-restrizzjoni tal-kontenut illegali, il-KESE jenfasizza li l-użu tat-teknoloġija attwali tal-filtru awtomatizzat ipogġi piż sproporzjonat fuq l-intermedjarji biex iwettqu n-negozju tagħhom, id-dritt tal-utenti aħharin għal-libertà tal-espressjoni u d-dritt għall-protezzjoni tad-data personali. Is-soluzzjonijiet tat-tip "approċċ wiehed tajjeb għal kulhadd", bħall-filtri awtomatiċi għall-upload mill-ġdid, ma għandhomx ikunu sfurzati fuq l-industrija mingħajr ma jitqiesu l-ħtiġijiet speċifiċi tal-SMEs fis-settur tal-IT. L-aħjar prattiki attwali tat-teknoloġija tal-filtru awtomatizzati jindikaw li hija meħtieġa l-applikazzjoni sistematika tal-prinċipju tal-indhil mill-bniedem. Din hija sistema fejn id-deċiżjonijiet kontestwalizzati finali fuq għadd iżgħar ta' każijiet kontestabbli jittiehdu dejjem mill-bniedem sabiex tinnaqqas il-probabbiltà li jinkiser id-dritt fundamentali għal-libertà tal-espressjoni. Għandu jkun ċar li l-intelliġenża artifiċjali m'għandhiex tiehu post id-deċiżjonijiet li jittiehdu mill-bniedem abbażi ta' valutazzjonijiet etiċi.

4.4 Fir-rigward tal-komunikazzjonijiet, huwa propost li jitnedew proċeduri ta' akkreditazzjoni għal informaturi affidabbli, filwaqt li fir-rigward ta' dak li jissejjah l-*"iżgurar ta' livell għoli ta' kwalità tal-komunikazzjonijiet"*, għandha tiġi enfasizzata l-ħtieġa li ssir disseminazzjoni pubblika tal-komunikazzjonijiet.

4.5 Fost il-miżuri proattivi, il-Komunikazzjoni ma tippredvi l-ebda proposta ċara ta' miżuri proattivi, preventivi u ta' riedukazzjoni, li jippermettu t-tnedija ta' serje ta' inizjattivi politiċi f'dan ir-rigward, u din hija distinzjoni kruċjali sabiex il-għieda kontra l-kontenut diġitali illegali ssir b'mod integrat u effiċjenti.

4.6 Għandha tiġi inkluża previzjoni tal-miżuri għall-każijiet fejn iridu jiġu riveduti deċiżjonijiet sabiex dawn ikunu jistgħu jitreggħu lura b'soluzzjonijiet ta' rimborż għal kontenut irtirat b'mod żbaljat jew fejn ikun hemm interessi malizzjużi fil-ħruġ ta' ċerti messaġġi, b'mod partikolari s-sistemi ta' talbiet ekstraġudizzjarji, permezz ta' kodiċi ta' kondotta li fih ikunu previsti penali f'każ ta' inadempjenza.

Il-KESE jitlob li jiġu stabbiliti sistemi effettivi għal proċeduri tal-ilmenti u r-riżoluzzjoni tat-tilwim, b'hekk ikun faċilitat il-mod li bih l-SMEs u l-konsumaturi jkunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom.

⁽⁴⁾ ĠU C 34, 2.2.2017, p. 100.

4.7 Fir-rigward tal-irtirar tal-kontenut illegali, huwa propost li tissaħħaħ l-effettività tal-proposti billi jiddaħħal element dissważiv b'mod ċar b'hal dak tad-diffużjoni pubblika tal-miżuri adottati fil-qafas tas-sigurtà legali korrispondenti, u li barra minn hekk isaħħaħ l-istandards tat-trasparenza, kundizzjoni li hija meħtieġa għal implimentazzjoni ottimali u effiċjenti ta' proposta regolatorja.

Għandu jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni bejn il-pjattaformi, il-konsumaturi u atturi ekonomiċi oħra. Huwa importanti li tiġi promossa t-trasparenza tas-sistema u tissaħħaħ il-kooperazzjoni bejn il-pjattaformi stess, kif ukoll bejn il-pjattaformi u l-awtoritajiet, sabiex tiġi intensifikata l-ġlieda kontra l-kontenut illegali.

4.8 Fl-aħħar nett, il-proposti speċifiċi immirati lejn it-tfal għandhom jiġu estiżi għal gruppi vulnerabbli oħra fil-popolazzjoni adulta u adattati skont il-vulnerabbiltà tagħhom.

Brussell, l-14 ta' Marzu 2018.

*Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Georges DASSIS*
